

مستشرقان

مجله ادب :

اداره مخصوصه
در سعادتده باب عالی جوار زنده

اخطار :

مسئله کهنه موافق آثار جدید به مع الممنونیه
قبول اولتور
درج ابدلین آثار اعاده اولتور

دین ، فلسفه ، حقوق ، ادبیاتدن و سیاسیاتدن وبالخاصه کرب سیاسی و کرب اجتماعی و مدنی احوال و شئون اسلامیه دن
بحث ایدر وهفته ده بردفعه نشر اولتور

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

صاحب و مؤسسلری :

ابواللا زین المابدین — ح ، اشرف ادیب

آبونه بدلی

سنه لکی

سنه لکی	اللی یلفی	غروش
۸۰	۴۰	۴۰
۶۵	۳۰	۳۰
۱۷	۹	۹

تاریخ تاسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

قیرلهدن مقوا بورو ایله کوندریلیر سه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

عدد : ۵۸

۲۹ رمضان ابارک ۳۲۷ پنجشنبه ۱ تشرین اول ۳۲۵

اوچنچی جلد

کشف و تحقیق همچون بنی نوعنک حواس و مشاعرندن استمداد و استعانه به قطعاً محتاجدر .

بر شخص دفع حنیاج و تدبیر معیشت خصو صائنده شخص آخرک مستحضرات عقلیه و مجربات فیکریه سندن استفاده ایتماش یشایه مز . دیمک اولدیکه نوع بشرک قوت معنویسی استفاد در . مستحضرات عقلیه دن استفاده ایسه استخبار طریقیه ممکن اوله بیلور . بناء علیه خبرک صدقه م ترن بولنمسی شرطدر . زیرا بر خبر نفس الامر موافق و واقع حاله مطابق اولمدینی تقدیرده مستخبری اضرار و افنا ایدر . اوت ، یالانچی اوزاغی یقین ، یقینی اوزاق ، نافی مضر ، مضری نافع صورتنده کوسترر . کیدرسین تمز . یپارسین اریماز .

اوله ایسه خصلت صدق بقای شخصی و دوام نوعینک رکن اعیسیدر . صدقسز نه بر خانه خاکی آره سنده تأسیس الفت ونه ده بر ممکت سکنه سی بیننده بسط اخوت ممکن دکدر .

شیمه صدقندن خالی فرض ازلان اهالی آره سنده یالانچیلنک انتاج ایده چکی بهتانلرک ، اغترلرک ، عداوتلرک ، نفاقلرک ، او اهالی بی نه جان خراش عاقبتاره ایصال ایده چکنی تقدیر ایچون بر لحظه تأمل کایدر . صرک طرزون مبعوثی خطیب زاده

امین

قونفرانس

لسان عثمانی تدریساتی حقهده قونفرانس

معارفک دعوتیه اسپارطه لی حتی افندی طرفندن ۲۲ اغستوس سنه ۳۲۵ تارنده مکاتب حقوقده مکاتب رشديه معاملرینه تقریر ایدلمشدر ، مابعد

لغتله بزم دکل ، تلفظ بزم دکل .. حتی بزم لسانک ماغیسی ، حیاتی ده منکر . پکی ، لغتله من عریدن عجمدن کلش اولسون پکی (دکیز) ک بر آدی ده (بحر) ایتمش . دریا ایتمش ، پکی ، برشی ایچون اوج اسم اوکره نلم . کذلک بزم (قیی) نک یاننده (ساحل) ی ده (کنار) ی ده قبول ایده لم . باری بونلری بزم دیه قولانه بیله چکنی بز ؛ بونلری ایشله تن قاعده لر بزمنی ؛ خایر ، افندم خایر .. اوده پک بزم دکل . (دکیز قیسی) کبی ، (بحر ساحلی) ، (دریا کنار) ده قابا .. (ساحل بحر) (کنار دریا) دیه چکنز .. یینه بویون اکه چکنز که کونشک آدی (آفتاب) در یانغینک آدی (حریق) در . فقط بو قدرله ایش بیتمز .. تعیرلر پارلاق و یوکسک اولوق ایچون (آفتاب جهان تاب) دیه چکنز ، (حریق خانمانسوز) دیه چکنز . بیچون ؛ چونکه (کونش) قابادر . (یانغین) قابادر . یا بو (آفتاب) لر ، (حریق) لر اولماسه ایدی بز دائماً قابا تعیرلر ، قابا افاده لر آره سنده قوب قورو باص بیاغی بر حالده می قاله جق ایدک ؛ دنیانک ترکجه دن بشقه لسانلرنده بویله می اولمش ؛ بونلر هیچ

انختارلری اللرینه امانت ایدلمش اولان خزیننه مملکتده حفظ ، و مأمورین عانده سی معرفتیه مکتب ، مدرسه ، یول ، کوپری ، خسته خانه کبی مصالح عامیه متعلق امور نافعیه وشئون حکومتده مستخدم بالجمله مأمورینک معاشات و معیناته - حکمت ، اقتصادی کوزه ده رک صرف ایدرلر .

بر وجه معروض طبقات اداره ده مستخدم مأمورین حکومت احکام جلیله امانته تطبیق حرکت ایتمز لسه وظائف مودوعه لر بی فائده بخش اوله جق صورتده ایفا ایتمش اوله مازلر . اعضا وارکان حکومتدن معدود اولان اشخاصک امانته نقصان کلورسه بناء حکومت سقوط ایدرک اهالی بیننده امن واستراحت منسلب وحقوق عباد بالکلیه ضایع اولور . قتل ونهب تعمیم ایدر . طرق تجارت قیانور . فقر ، احتیاج قبولری آچیلور ، خزیننه ملت بوشانور . دولت و ملت ایچون ارتق چاره نجات قالماز .

خائن بر حکومت ایله اداره ایدیلان ملتک شیوع فساد ایله یابتون بتون محو و منقرض اوله جنی و یاخود دیگر بر اجنبی حکو - متک سطوتونه اسیر و مغلوب اوله رق محو و انقراضدن ده شدید اعتسافله ، ده شنیع استخفافله معروض قاله جنی بی اشتباهدر . قطعاً معلومدرکه ، بر قومک دیگر بر قوم اوزرینه استعلاسی ، هربری بنیه قومیه نک بر اعضاسی متابه سنده بولنان طبقه عالیه اربابنک اتحاد و امتزاجنه مربوط اولوب بو امتزاج ایسه جهت جامعه امانت ایله امانتک احکامنه اتباع ایله ممکن اوله بیلور .

حقیقت تظاهر ایتدی . نوع بشرک جبل ورید بقاسی ، حکومتلرک اس الیاس استقراری ، امن واستراحتک وسیله انتشاری ، شوکت وسلطنتک سبب تعالیسی ، عدالتک هم روحی و همده جسدی امانت اولدینی آکلاشلمش اولدی .

ایستر ایسه کنز حلیه جلیله امانتدن خالی بر ملت فرض ایدکنز . اولمتک اهانتلر ، خیانتلر ، مذلتلر ، مصیبتلر ایچنده محو و نابید اولوب کیده چکارینه قناعت کامله حاصل ایدرسکنز .

اوجنچی خصلت

صدق

انسانک محتاج اولدینی شیلر پک چوقدر . ضرورات حیاتیه و مهمات مدنیسه ایچون نهایت یوقدر .

انسان بیلمدیکی عالم غیبدن کورمدیکی شومهدشوده آکلایه رق آتلمش بر مخلوقدر . ابتدای نشأ سنده اسمی آکلماز رسمی طانیلماز برضعف مطلق حالنده بولنیور و کویا حیاتک محن و مشاقیه ارغراشمق ایچون بیووردی .

کرچه انسان دیدیکمز شو جسم نانوانک کوره چک ، ایشیده چک دویه جق ، آکلایه جق قوا و حواس دماغیه سی وارسه ده ینه بو قوا و مشاعر یله اک عادی بر حاجتی سده ، اک خفیف بر مضررتی رده تک باشنه مقتدر دکدر . مصائبک مستتر و منافعک مکنوز اولدینی موقعی

مسموع اولمیان چیک دیدی قودیلردر . بزه مستبدانه امر ایدرلر ..
 (آی) دیمه یه جکسکز ، (ماه) دیه جکسکز (مه) دیه جکسکز ، «مه
 تنها روسا پیا (دیکز قیسی) دیه جکسکز ، (ساحل
 بحر) دیه جکسکز . (لب دریا) دیه جکسکز . « نه بترسه لب دریاده
 بتر » دیه جکسکز ، پارلاق معنارک قابازرکجه ایله افاده سی قابل اولمادیغنی
 تسلیم ایده جکسکز ، بولردن بریسی ، « مه تنها روسا پیا » سوزینک
 ترکیه ده افاده سی قابل اوله میه جننی انعا ایتشددر . « کندی باشنه کوکده
 کزن آی » دینسه بونده هیچ بر لطافت ارلهماز ایش . (اوچ ماه)
 دیمک (اوچ آی) دیمکدن فصیح ایش ؟

چوجق (دیکز) دیمه یه جک (بحر) دیه جک (بحرلر) دیه جک
 یرلرده (بحرلر) دیه یله جکمی ؟ خایر ، (بحار) دیه جک ، (البحر)
 دیه جک (بحور) دیه جک . ای صوکره ! (حکیم) لر دیه جک برده
 (حکما) دیه جک ، (طیب) ده (اطبا) دیه جک ، (مریض) ده (مرضا)
 دیه جک ، (مرضی) یازه جق ، (کریم) ده (کرام) دیه جک .. ای
 صوکره ؟ صوکره سی یوق .. صوکی بولنماز بر درد ،

لسانمزه بو یا کلیدش اجتهادی تطبیق ایدنلرک اعتسافی پک بویو کدر
 بو قدر اعتساف بلکه دور حمیدیه حریت سردالزینه پایلما مشدر .
 دوشونه لم که مثلاً بر ترکیسی چیقوب :

« هر زمان که خامه حمامه موزون ترانه دلکش آواز معرفت پرداز
 ساحه ملسای صحائف بدایمهای فیروزه خامه بالکشای پرواز و محرک
 جحی حقیقت و مجاز ارله » دیمش [بیامم که طوغرو اوقویه بیادیمی ؟]
 بونی ترکیه دیه یوتدوردقن باشقه بکه ندرمش ، حتی بعضی لری
 ایمره ندرمشدر . بو کون المزده بر قرائت کتابی کبی بولونماسی آرزو
 ایدیلن تلماق ترجمه سنده مترجم کامل بزه — کندیسی ده قلمنک طمطرائی
 ایچنده — بوغوله رق :

یارین « انامل کلکونه نمای شفق ، ابواب مطالای شرقی آچوب ، کیسوان
 انوار افشان خورشید ، روی دریای آینه نمادن بدید ، و پیشگاه شاهرا .
 هندن نجوم زاهره ساهره سمایه سرجنبان تبعید اولونجه . »

دیمه یورمی ؟ [تورکجه نیک تصفیسه سی خلافتی الزام ایدنلرک جانلرینه
 دکسین . آمین !]

زواللی چوجق .. بو غیر طبیعی پارلتیلر آراسنده بر اقیله جق
 اولورسه از زمانده قاشیر ، کور اولور . دمیرله قاریشیق تنکه یوکه تلمش
 قاغشاق یوک آرابه لری کبی چات چات چاتلایان بو کبی عبارده لری
 قفالرینه دولدوران چوجقلرده آرتق سلامت ذهن قالیرمی ؟

لغتلر وقاعده لر بزم دکل . . . پکی ، یازی و یازیلدیش بزمی ؟ ینه
 خایر . یازی عربلردن آلمش . او یازی که اونو عربده باشقه لرندن آلمش ..
 بر زمان ب ، ت ، ن ، ی بر برینه قاریشه جق صورتده نقطه سز
 قولانلش . . . (فاقبلوا) (فاقتلوا) بر برینه قاریشه جق اوقومش . . .
 باقشلرکه اولمایور . . . نقطه قومشدر . . . ینه اولمامش . . . نهایت حرکه
 قومشدر . بونی عجملر آلوب بعض نقطه لری اوچله مشدر . بزایسه

بونی قالیه آلمشز . . . صورنا مال ایتمشز . . . فقط بزم دیه جک مهم
 بر تصرف یاپه مامشز . . . بوندن باشقه حرفلر ایچندن بر آرنی بزه
 آیرمشز . . . عربجه یه مقصور بر ایشز . برینک ،

« تا و حا و ذال و صاد ای نور عین

» داخی ضاد و طا و ظا و حرف عین «

دیه فارسیده موجود اولمادیغنی آ کلاتدینی حرفلرک صاددن طادن
 ماعداسنی تورکجه کله لرده قولانمامشز . . . کاشکی صادی ده ، طانی ده
 قولانمایه ایدک . بونی ای ایتمشز . اما ، بری طرفده صیقینی دها
 بویومش . . . چونکه اول امرده کله لری عربی ، فارسی ، تورکجه دیه
 آیرد جغزده بونلری قولانوب قولانمایه جقمزی اوکا اویدورا جغز .
 زواللی چوجوق ، فائده سز یرلرده نه صیقینتیلره قاتلانم جق !

مثلاً فارسی (شاذ) کله سنک اصلی (شاد) اولدیغنی ده بیله جک .
 مثلاً (آراه) می ، یوقسه (عربه) می سؤالنه قارشی کندیسه
 هیچ لازم اولمیان باش آغز یلری ایچنده یوارلانوب کیده جک .

یازی بزم دکل . . . پکی ، یازیلدیش بزمی ؟ خایر ، اوده بزم دکل .
 شو بیلدیکمز یازی بی ، حتی لاتین و سائره حروفی کبی بوندن باشقه
 یازیلری موقتاً ارنوتوبده کندی عقلمزدن بر یازی ایسته یه جک
 ارسلق نه بولورز ؟ پک ای آ کلابورز که یازی آغز مزدن چیقان
 سسلری کوسته ریر اشارتلردن عبارت بر شی اوله جق . آغز مزدن
 چیقان سسلر برلشدکجه کله لر میدان کلیور . آغز مزده مثلاً (ب) ،
 (ف) کبی بعض سسلرک یری وار . بونلری اوراده یاپیورز . بونلر
 ایچون برر اشارت قبول ایدلم . پکی ، او یله یابدق . فقط بوسسلری
 (به) ، (فه) دیه میدان چیقارمق ایچون حرکه لازم . (ب) یه ،
 (فه) یه حرف دیورز . بونلری میدان چیقارمق اشارت لرده لزوم
 وار . بونلره حرکه دیه جکمه حرف دیم . پکی ، بونی ده یابدق .

حرکه تعبیرله دها ای آ کلابورمز بو حرفلر عیجا قاج دانه ؟ هر حالده
 ارچدن زیاد . . . چونکه بز اساساً اوچ حرکه بیلیرز : اوستون ،
 اسره ، اوتوره . بونلر ایجه و قالین اولمق اعتباریله آلی اولور . ینه
 بیلیرزکی اوتوره نیک ایجه سی ، قالینی صیقیق و یا طاغیق [مقبوض ،
 مبسوط] اولور ، اوتوره ایکی نوعدن درت نوعه چیقار . شو حسابجه
 حرکه لک ایشی کوره جک سکز حرف اولمالی . بونلرک اوزون و یا
 قیصه ازلنمده قابلیتی وار . شوکاده دقت ایدلم که (ب) کبی ،
 (ف) کبی حرفلرک آغیزده یرلری وار . بونلر اوراده سس سز بر
 حالده یانیور . بونلری طیشاری آتمق ایچون سسه احتیاج وار .

ایشته او احتیاجی ده ، حرکه لک ایشی کورهن حرفلر دفع ایدیو . فقط
 بونلرک آغیزده دوداق کبی ، دیش کبی ، دیل کبی آلتلری یوق . . .
 بونلر بوغازدن طبیعی سس حالنده کلیور . نه ، آ ، ای [کی] ،
 ای [شیق] ، از [زوم] ، او [رده ک] ، او [زون] ، او [دون]
 کبی هپ طبیعی سسلر . اصل بونلر سس . . . (ب) کبی ، (ف) کبی
 سسلر حقیقت حالده سس دکل . بونلر ایچون تعبیرمز یوقده چاره سز
 سس دیورز .

شو حاله نظراً آغیزدن چیقان سساری کوسته رمک ایچون اساساً ایکی درلو اشاره لزوم وار . فی الحقیقه هرلسانک یازیسنده بولوزم آز چوق حس ایدلمش، ایکی نوع اشارت یعنی حرف قبول ارونمش . دیلم که بزده اویله یایدق . شمندی ایکی نوع حرفز وار . بونک بر نوعی آغیزده بللی یری اولان خصوصی حرفلر، دیگر نوعی بوغازدن کن سساری کوسته رن عمومی حرفلر ، عمومی حرفلر تصونه یارار ، خصوصی حرفلر تلفظه یارار . تصونه یارایان حرفلره (صائت) وتلفظه یارایان حرفلره (صامت) دیدک . تام و صرح تلفظ بونلرک برلشمه سیله وقوعه کلیور .

شمندی نظریه مزنی تطبیق ایدلم . آغز مزن چیقان (باش) کله سنی اشارت لر مزله رسم ایدمک کز ، یعنی یازده جغز . بونده ایکی خصوصی حرف وار : (ب ، ش) . . بونلر صامت . بونلری بر سسله طیشاری به آته جغز . . اوسس ایسه دهها عمومی بر حرف اولان (آ) سسیدر . بو ایسه صائت . شوده معلومز که آغیزدن بر دفعه ده آتیلان حرفلر ، قاچ دانه اولورسه ارلسون ، هجادر . شو حالده (باش) کله سنده برهجا وار . . (باشاق) کله سنده ایکی هجا وار . بوکا باقیجه هر هجایی اوقوتیمق ایچون بر صائت لازم . شو قابا خرده جیلک ایچنده ظن ایدرم که یازینک اک صاعلام اساسنی ، اک اینجه حکمتنی کوره بیلیرز . اک طیبی ، اک زیاده فنه موافق اولان یازی ده بو احتیاجه اویمان یازیدر . بوکون موجود الفبالردن بعضیلری بو احتیاجه داها یا قلاشمش . . بعضیلری چوق ارزا لمرده . بزم یازی تام فنی یازی اوله جق حالده دکل . برکوه صائت یرینه (ه ، ا ، ی ، و) اوله رق درت حرف قویتمشز . . بونلره حرف اولادیمشز حرف اولادن ماعدا حرفلرک آدی یوق . برکرده صامت لری ، صائت لری این آیر مامشز . بوکون (و) هم صامت ، هم صائت . (ا) ، (ه) ، (ی) ، (کذا هم صامت ، هم صائت . . عسکر باشی بوزوق قیافتنده اولان یرده انضباط قالیرمی ؟ صوکرده صائتلر قاریشیق اولمده برابر ، اکسیک . اعتراف ایتمه لی یزکه یازیمز اصلاحه چوق محتاج .

یازیلش بزم دکل ، دیدک . حقیقه یازیلش ده بزم دکل . ایشته سزه ایکی حرف : ک ، ل . بونی اوقوی کز . بونی بو حالیه ارقوبه . مازسکز . اوقورم ، دیه آتیلان مغالطه ایتمش اولور . چونکه بونی اوج درلو اوقومق ممکن . . چونکه هر هجانک اوج صائت احتمالاً وار . . کافک عربیلکی فارسیلکی ایشی بردها چانالاندیریر . . اوج احتمال آلتی اولور . اوت ، اوستنه آلتنه باقرق بونی آلتی درلو اوقورز . همده لسائزده بو آلتی صورتک معنالی ده واردر . بوکله باشه مقارن ایسه (کل) در . بر امر یرنده ایسه (کل) در . بونی مثلاً « کل باشه چشمیر طاراق » و « کل بورایه » صورتنده کورنجه ایکی دورلو اوقورز . کله جزئک یاننده (کل) ، بلبلک یاننده (کل) در ، بویله جه (کل) [کیل] و (کل) [کیل] ده اولور . حرفلر چوغالتجه احتمال چوغالیر . مثلاً برصیره یه دیزلمش اوج حرفی

صائت اولمانجه لائیل یکر می بش درلو اوقومق قابلدر . مثلاً بحر ، فکر ، جزم ، حرم . نم ، هنر ، بلا ، شتا ، جدا ، سنه ، کره ، علی ، سبو ، غاو ، لذت ، حدت ، خرم ، اما ، حما . ذره ، هره ، قبه ، ملی ، کلی ، اقل ، جاز ، کین ، کور) کله لری هب اوج حرف حرف . حرفلری اولد بربدد بونلرک یرینه بر نقطه دن اوج نقطه قویسه لرده هایدی بونلرک حرکه سنی بولو کزده اوقویوکز ، دیسه لر نه قدر غریب بر تکلیف اولور . حال بوکه بز بو تکلیفی مکتبلرده لسان و قواعد درسنه کن چوجقلرمز . هرکون تطبیق ایدبورز .

چوجوق ایشته (معنا) ، کله سنی یازده جق . . فقط حدیمی ؟ (معنا) یازسه یا کلیددر ، (معنی) یازده جق . (فتوا) ، (دعوا) ، طوبا ، (موسا) ، (عیسا) ، (صفرا) ، (کبرا) کله لری هب یا ایله یازده جق . . الفله یازارسه یا کلش . نیچون افندیم ؟ نیچونمی ؟ بونک بش و یا اون بش سببی وار . . اولا بویالره (الف مقصوره) دیرلر . . بونلر یازارکن یادر ، ارقورکن الفدر . بونلر مؤنثلک علامتیدر . مؤنث ! آل بردرده ده . . مذکر ، مؤنث ، مؤنث حقیقی ، مؤنث سمعی ، مؤنث لفظی ، مؤنث معنوی . . اوقومه ، جانم دکدی . بونلر کور کبی اوکره نیله جک . سبیلری ده صاییلوب دوکولمک ایچون از بر ایدیله جک . هیچ بر ایشه یارامایان بو تفصیلات یرینه ، چوجوق بلکده حکمتک کیمیانک ایشه یارار بر چوق سرلرینی ، قاعده لرینی . قارین طوبورور بر چوق ایجه لکلرینی فائده لرینی اوکره یردی .

زرانی چوجوق . . عربی فارسی کله لرک املالرینی هیه روغلیف کبی رسم اوله رق اوکریمکه مجبور طوتولدقن باشقه تورکجه کله لری اونلره بکزمکه ده مأمور . (کومروک) ی (کورک) یازده جق . (بوچوق) ی (بچق) یازده جق . (قانی) ایله (قویو) ی (قیو) (قیو) کبی بر شکلده یازده جق . . آراده کی فرق آلتنده کی نقطه نک اوج ویا ایکی اولماندن عبارت اوله جق .

ایشته کوروبورزکه لسائمز حقیقه لغت لرینه صاحب دکل . . اونلری ایشه تن قاعده لره صاحب دکل . . یازیمز اکره تی . . یازیشمزم کولونج . تا بو حاله تنزیل اولونان زواللی لسائمز ، عیجا سوء قصده ایلدورولمکه لاین برلسائمی ایدی ؟ نه مناسبت ! اجنبی السنه مدققلرندن لسائمز عاشق اولالمر وار . ادیب معظمک دیدیکی کبی ، لسائمز ، بالقوه حائر اولدینی مزایا اعتباریله ، دنیا تک برنجی لسائمرندن اولمغه نامزددر . قوه ده کی مزایایی میدانم چیقارمق ، لسائمز بالفعل برنجی لسائملر صیره سنه کتیرمک بزه عائد بر وظیفه ایدی . بونی یاپه مامشز . لسائمزک قاتلی وقاهری اولمشز . لسائمز ایشه نهمه دکن باشقه یابانی اونلره بوغدی رلمش . . تماماً قورویله جه حاله کلش . برکت ویرسینکه چوجوقلر ، قادیلر ، بزم شو عوام دیدیکمز محترم تورکلر بو اهانته اشتراک ایتهمش ، لسائملرینه صادق قالمش ، تورکجه بوسایه ده محو اولمقدن قور تولمش .

دیوردق که سازز آثار اعتباریلهده فقیر . اطفال ایچون مغدی و هضمی و تمثیلی آسان کتابلرمن یور . قرائته باشلایان چوجوق نه او قویه جق ؟ (عاشق غریب) ، (قان قلعه سی) کبی شیرمی ؟ یوقسه (جزمی) و (رباب شکسته) کبی شیرمی ؟ بوکون چو وقلره عاشق غریب او قوتولماز ، (جزمی) او قوتوله ماز . (کلستان) کبی (لافونتهن) ماصاللری کبی بردانه بیله کتابمز یوق . عرب و عجم مقلدی ادیبلرمن ، شاعرلرمن هپ تورکجه بی استحقارله کلرب کیتمشلر . ایکا ابتدائی احتیاجلرینه موافق اثرلر هدیه ایدمه مشلر . هدیه لرندن کچدک ، اونی عربینک ، فارسینک تغلبلری ، تسلطلری آلتنده ازمشلر ، صیقمشلر ، بیقمه مشلر ، اولدورمکه قصد ایتمشلر . بوکون لسانمزدده چوجوقلر ، قرائت کتابی اوله رق ار قوتوله جق آثار یوق . بزده تمیز فارسی ایله آلتش بیک بیت یازان فردوسی کبی لسانه خدمت ایدوبده - اونک « عجم زنده کردم بدین پارسی » دیدیکی کبی - بحق فخر ایدمک بر صاحب دها یتشمه مش . اسکی یکی ادبامز هپ هپ بوغماجه اوکسور وکنه طوتمش . قرائت کتاب ، اولمق اوزره صوگ زمانلرده یتشدیریان تک توك اثرلر ناکافی . بونلر مغدی ده دکل ، هضمه قابلده دکل . ضیا پاشا کبی تقلبه و تقلیه اقتداری آثار یله ثابت بر ذات بیله

« آقشام اولور ، کونش بانار شمیدی بورادن

« غریب غریب قوال چالار چوبان اووادن »

کبی آز بر شی بیله میدانه قویه مامش .

« نوم و اصل چو ترکس و لاله کشاده لب

« محبوس کنج محفظه تنکناد طیب »

کبی ینیله من ، ینسه هضم ایدیله من شیر یازش . مثلاً المزدده بر (قصص انبیا و تواریخ خلفا) وار . بونده کی آغیر موضوعلرله چوجوقلرک اوزلاشه بیلمه سی مستحیج . درجه اوزرینه چوجوقلر قرائت ایچون ترتیب و انتخاب ایدلمش (اقتطف) ده عربی و فارسی لغات غریبه ایله دیزلمش سکز اون سطرلی ، سکسان یوز کله لی جمله لر وار . اریله اولماسه بیله ، مثلاً برنجی قسمده کی (محاوره حکمیة) ده ، (ملاحظات متنوعه) ده کورون « نه ایله اشتغال ایتمایدن ؟ اکتساب دانشه ورزمله »

« دانشی نه مقصدله اکتساب ایتمایدن ؟ فقر و خیم اولان فرجهالتدن خلاص اولمق م صدیله »

« حقایق اشیایی ای بیلیم ایچون تفصیلی بیلیم لازمدر . مادامکه تفصیل حقایق اشیای غیر متناهیدر ، وقوف و معلوما تمز دائما سطحی و غیر مکمل بولونمق ضروریدر »

کبی سوزلردن چوجوق نه آکلار ؟

بو قیل بالخاصه قرائت ایچون ترتیب ایدلمش کتابلرده کی غریبه لر انسانی هم کولدورور و هم آغلایر . بولردن برینک (جل حکمیة)

سرنامه لی پارچه سنده ،

« قادیسلری پیشوا اتحاد ایدن کیمسه قادیسلردن قادیسلدر . یعنی مرد « دکدر »

« زلزله لر سزی طوتدینی وقت ، یعنی بلا ومصیبه اوغراد بنگر وقت ، فریاد و فغانکز سزه فائده ویرمن »

« مال و متاعک اقراضنده عرض و ناموسک هتکی و ردر »

دینلمش . بز بونلرک برنده چوجوقلرک آکلایه جنی ، بکنه جکی بر حکمت کورده م یورز . چوجوق بونلرک هانکسنی آکلایه (بکانه) دیر ؟ اوت ، چوجوغم بونلرک هیچ بری سنک ایچون دکدر !

« چوجوغمه نه ارقونه یم ؟ » یاخود « اومده عائله جه اوقونه جق

کتاب ایستهرم » دین بابایه ، عائله رئیسنه قارشی طیقابوب قالمق پک

چوقلرک باشنه کلش برشیدر . اوت ، ایشته بر بابا ، برعائله رئیس

بزدن قرائت کتابی ایدته یور . نه دیه جکز ؟ کترکز بردفعه بونلرک

برینه کتابچی آراکل ائدینک (تلمیم قرائت) لرینی توصیه ده مضطر

قالدم . فی الحقیقه اولردن ایسی ده ، یوق . فقط ، فقط . . .

باقیسه بز هرکس ادیب . . هرکس شاعر . . ادبیاتدن آکلا-

مایان ، شعردن چاقایان کیمسه یوق . ادبیاتی بو قدر فیضلی ، ادبایی

بو قدر بول اولان براسانده (لافونتهن) ماصاللری کبی ساده حکمتلی

اثرلر اولمالی دکلی ایدنی ؟ بونی لسانمزه نقله چالیشانلر اولمش . .

فقط بریسی بیله ذره قدر موفق اولمامش . اثرک اصلی ، اطفال ایچون

بو قدر مانوس و محبوب اولان اوغدای عرفان زرده ؟ بونک ترجمه لرندن

اوله رق اورته یه قونولان

« سالحورده فیر بر خطاب

« بک مشته کسیدیکی خطبی ،

« یوکلنوب صیرتنه مثا دواب

« نقل ایچون ده چکردی بیک تعبی »

کبی غریب و مستثقل شیرل زرده ؟ ولو استاد اکرمک محصول همتی

اولسون ، بومنظومه اطفاله یوکلنوب بیلیرمی ؟ بن وقتیه بونی اوقومش ،

ازر ایتمش ایسه مد بوکون اوغلمه تکلیف و توصیه ایدم بیلیرمی ؟

تکلیف ایدم ، چونکه کنه اولور . توصیه ایدم ، چونکه حسن

قبول کورمن .

بر قاج سنه در کندی کوسه رن تورک شعرلری ایسه هنوز

احتیاجی طویوره جق راده ده دکل .

صدد خارجه ، چیقور کبی اولدق ایسه ده مقصد دردلرمنک

درجه سنی آکلامقدر . اسلافی و یا زمانمز ادبایی استخفاف ایتک

ایسه حدمن دکدر . یالکز چوجوقلرمنه غذا تشکیل یدمک آثار

بوله مادجه بوندن شکایتله ادبای کرامک بو احتیاجه قارشی صرف همت

ایتمه لرینی ایسه مک الک طیبی حقمزدر . کترکز دوشوندکرمی کمال

صفوتله سویله دم . نی کیمسه عیبلا ماسین . کویا که چوجوقلره برجان

ویا وکیل دعوا ولشم . . اونلرک حوقی نامنه سوز سویله دم . حقلی

(اسم) شودر ، (فعل) وياخود (فرع فعل) شودر ديه برسسه ازرار كيدر .

کتابك محتوياتي ايسه هپ بو تعريف اصولنه ياتيشديرلش . مثلا حرف ، متصل اولور ، منفصل اولور . . خفيفه وثقيه اولور . . شوبله اولور ، بويله اولور ديه حب ، ويا لوب صورتنده حاضر پشين شيلر . چوجوق بوني ايشك ايچنه هيچده كيرمه دن اوستندن كوروب كچهك . هاني ، دور سابقده طوروب طورر كن بر آدمي ، بالا رجالندن ، اولي اولي ويا ثانيي اصحابندن ، ثانيه س وار فلاني وار ديه تقديم ايدرلردى ، ، الله عمرلر ورسين ، تشرف ايتدك ، خاكپايه يوزلر سورهرز كبي صوغوق ، كولنج بر تشريفاندر ، بر شفشقه در كيمز . ميدى ؟ ايشته بوده اونى آكديرر بر شى . ذهن قبول ايتسين ، ايمه سين هرشى پشين پشين تقسيم وتسليم ايديلويوره ك .

چوجقدرك كتابله اوزلاشه ماديني همان هر درسده هر بحثده كورونور كتاب كنديلرينك صميم روحلرينه خطاب ايدميور ، والسلام .

قواعد كتابلر منلسانمرك حائنه ، طبيعته كوره ده دكل . . آزا جقه ده بوني آ كلايه لم . لسانم هر جهته سه ساده ، هر جهته سه ترازى كبي ساعت كبي منتظم و فوق العاده ايكن كتابلر او كا دورلو فضولى سقطلقلر افترا ايدرلر . مثلاً كله نك آخرنده كى قاف حر كه لنديكنده غين اولورمش . . ففظ - (اوق) ، (آق) كبي - بر هجالي كله لرله - (رونق) ، (توفيق) ، (ايستاتسيق) كبي - خالص تور كچه اولمايان كله لر مستثنا ايمش . حال بو كه ايش بويله دكلدر . فى الحقيقه تور كچه ده كله لر بر برينه باغلا نير كن قوللا نيلير كن صوك حرفه حر كه كلديكي اولور حر كه كلكه كله د كيشمز . مثلاً صو كنده كى قاف غين اولماز . شووار كه بردن زياده هجالي خالص تور كچه كله لرده - نه دنسه - بر خصوصيت ميدان آلمش . . بونلر ك صو كلرنده كى قافلر برازغين كبي تلفظ ايدلمك عادت اولمش . بونلر ك غين ايله يازماسى بك ضرورى بر شى دكل ايدى چونكه مثلاً (غوروش) كله سنى غين ايله يازارز ، بر آق قاف كبي تلفظ ايدهرز بو كون سوريه عربلر قاف حرفلرني همان يوتوبورلر بو كبا قوبده يازنده قافلر آتماليجي ؟ بونك فرانسز جه دنده مثلى وار : مثلاً آخرده كى (um) هجالي (om) تلفظ ايديلير . مثلاً آخرده كى (s) لر وصل حالنده (z) صداسى ويرير . مثلاً (seconde) كله سنده كى (c) حرفى (g) ايمش كبي اوقونور . بويله ديه حرفلر دكيشديرلمز . فقط بزبر كره بوسقامتى يامشز ، بو قافلر غين يازمه ني عادت ايمشز . بارى بو سقطلغى ، بو مستثنا حالى قاعده شكلنه قويمما . يه لم . خايير ، آخرده كى قافلر حر كه لنديه سه غين اولماز ، ايشته آق ، اوق كبي بر هجالي كله لرله رونق ، توفيق ، ايستاتسيق كبي خالص تور كچه اولمايان كله لر ك قافلر هپ يرنده قالير . شو قدر وار كه بر هجادن زياده هجالي تور كچه كله لر ك آخرلرنده كى قافلر مستثنا .

بونك نه فائده سى وار ؟ بونده شو فائده وار كه مستثنا بر حالى مستثنا اوله رق كوسترلمش اوليور . فضولى اوله رق مستثنايه قاعده

اولان آجى سويلهر . آتالر سوزنده ديسديكي كبي ، آجيفان نه يميز ، آجيبان نه يميز ؟

هله لسانمرك فيض فطرينه بيك شكر كه اسكى تر كار ، دددرمز بزه قابا سوزلر ايچنده ايجه حكمتلى مثللر بر اقسار . بونلر ك بر اقدقبرى مثلر بزم ايچون اك صاف نمونه لر در ، اك تميز اثر لر در . بونلر قائلده ايله يازه جغمز ساده قرائت كتابلر لى البته چوجقدر مزه غذا تشكيل ايدجكدر . هايدى اقتدارى ، هميتى اولانلره صلا ! (باباهمت ! اوغل خدمت !) كبي نمونه لر حاضر . همده بونلر ك برى اصالتنى ، صفوتنى غائب ايمه مشدر . بونلر ده دكيزه دائماً (دكيز) دينلمشدر . . آته دائماً آت) دينلمشدر . بونلر ده دكيز (بحر) ديمه مشدر . . آته (فرس) ديمه مشدر . دكيز ياندر قويو قازيلماز . . آت آلان اسكدارى كجى .

قرايت كتابمز يوق . عجبا قواعد كتابمز وارمى ؟ واقعا (مقياس اللسان قسطاس البيان) اسمنده كى كتابدن ، جودت باشانك (قواعد عثمانيه) سندن برى بر خيلى قواعد يازلمش . يازيق كه بونلر بر كره اطفالك احتياجه الويريشمز ، بر كره ده لسانك حالنه طبيعته موافق دكل .

بر كره اطفالك احتياجه الويريشمز . . بونك تاباشنه اكثر يتله بر تعريف يازلمش . . مثلاً : « صرف برلسانى طوغرى سويليو بيازموق فيدر » ياخود دها طمطر اقليجه :

« صرف عثمانى ، عثمانلى لسانى طوغرى سويليو بيازموق ايچون عثمانليجه كله لر ك اصللر يله صورت اشتقاق واملالريني بيلديرن برفندر » كبي بر شى . چوجوق بونى ، يا پاپاغان كبي از بر ايدجك ، يا كه از بر ايمه دن ، بويله ايسه بكا نه ديوب كچهك . بونى از بر ايتسه ده ايمه سه ده نتيجه هپ بر در . معلم طلبه سه قواعدك بوايشه ياراديفنى فعلاً اثبات واحساس ايدمه مد كدن صو كره كتابك باشنه حاضر لوب تعريف قويمقدن نه چيقار !

بعض كتابلر ده بو تعريف تعصبى بك زياده در . هر شى مطلقاً تعريف ايدلمشدر . مثلاً حرف نه در ؟ ايشته كتاب بونى ده ، تعريف ايدميور : « حرف بر كيفيت مخصوصه ايله آغزك مخرج معيندن چيقان صوتدر . » بونى عيناً قبول ايمه ديكنه نظراً بكه نه ديكي آ كلا شيلان برينه كوره ايسه ، حرف ، صونه عارض اولان بر كيفيت ايمش كه خفت وثلتنده كندينه مائل اولان صوت آخر دن او كيفيت واسطه سيله كسب تميز ايدر ، ايمش . چوجوق بوندن نه آ كلايه جق ؟ تعريف ، علم ايچونمى ، متعلم ايچونمى ؟ علم ايچون ايسه چوجوق كتابنه نه يه كيرمش ؟ نه يه از بر ايتديريديور ؟ متعلم ايچون ايسه چوجوق بونى نه ياپسين ؟ كتابى يازان بونى دوشونمه يه مجبور دكلدر . او ايسته ركه بيلديكنى اوقوسون . . او بيلديكنى اوقوسونده . اوقونيلر كنديسى ايچون نه اوقورسه اوقوسون ، اهميتى يوقدر .

كتابك صو كنه قدر يرير تعريفلر كورونور . (كله) شودر ،

وقاعدیه مستثنا دینش از مایور . علت صحت و صحته علت دینش اولمایور
همده لسانک کیدبشی بوستظاردن سیلکینه چکی امید استدر دجک حالده در .
چونکه بو کون (بر اقیب) کبی بعض کله لک قافله تلفظی ، قافله تحریری
داها ظریف کورونور .

قاف حرکتدیکنده غین اولمایجه ، تاحرکه لکجه دال ارمق ، (ج)
حرکه لکجه (ج) اولمق ، کاف عربی حرکه لکجه کاف فارسی ارمق کبی
شیلرده یا بوتون بوتون قارقار .. یامستنا دیه کوسته ریلیر .

مستثنای قاعده ، قاعده بی مستثنایه قبول اتمک خطادر . بوتون
مستثنا کوردیکمز بو حال کیم بیلیر ناصیل بر مناسبستزلکدن میدانه
کلهشدر . لسانک هاند ، بر جهتنده اولیه قاعده دن فرار ، قاعده یه
عصیان حالی یوق ایکن بزم درایتسزلکمز یوزندن بعضی یرنده قیریق
چیقیق ، اینجینیک کبی عارضه لر ظهور ایشدر . مثلاً ضمیر لک مفعول
ایله حالری بو جمله دندر . نیچون (بنه) ، (سنه) ، (اویه) ویا
(اونه) صحیح شکلری بر اقیلوبده (بکا) ، (سکا) ، (آکا) بوزوق
شکلری رواج بولمشدر ؟ بو صرف بزم قصور مزله اولمشدر . لسانک
آناسنده مفعول ایله اداتی (ه) یرنده (که) و (غه) ایش مثلاً (استابوله)
یرنده (استابوله) دینیرمش . بویله جه (بن) ک بو حالی (بن که) ،
(بن غه) ایش .. دیرکن نون اوچوب میدانه بر صاغیر کاف چیقمش ،
(بن که) شکلی (بکا) اولو ویرمش . آرقداش لری ده بویله .

تور کجه نک فعللرندکی نظام بر لسانده کورولمه مش بر نظامدر .
فعللرده کی (اصل معنا) ، (زمان) ، (و) (شخص) عنصر لری قواعد
نامه لرده هیچ ده ای کوسته رله مشدر . مثلاً (کل) فعلی آله لم . بونده
بر اصل معنا (کله) وار . بونک عنصری فعلک باشنده بولنور . بوندن
صکره زمان عنصری مثلاً (دی) وار ، بوده اصل معنا عنصرندن
صوکره کلیر . بوندن صوکره ، اک صوکرده شخص عنصری مثلاً
(م کلیر) (کل - دی - م) کبی . بوهان هر فیلده بویله ... متعدیلک
مجهولک ، مطاوعک ، مشارککک ، منفیلک کبی حالاری عنصر لری ده
هب بویله منتظم و تنسیقه قابل . بو نظام ، بو انسجام کتابده کوزلجه
کوسته رله لی ، دکلی ؟

صوکره فعللرک صیغه لری .. ماضی شهودی لری ، ماضی نقلی ، مضارع
حال ، مستقبل ، التزامی ، وجوبی ، شرطی ، امر آرزوق بوزولهرق
اکسیک آرتیق اولهرق یازیلنور . بک چوق قواعد نامه لرده امر
صیغه سی ، امر غائب ، امر حاضر ، حتی نهی غائب ، نهی حاضر دیه
طاغیتل مشدر .
ما بعدی وار

کونش غزته سی و فلبه اهالی اسلامیه سی

فلبه ، برمدتن بری دین اسلام علیهنده نشر اولنان کونش
غزته سنک نسخ اخیرهنده صیامک فرض اولدیغنه وصالک بی فائده
ایدوکنه دائر وقوع بولان نشر یانندن فلبه اهالی اسلامیه سی غلیانه
کله لک کچن جمعه ایرتسی کونی ایشامی تراویح نمازندن صوکره جامع

کیرده . راجتماع عمومی عقد ایشلر در .
بو اجتماعده احمد راغب بک طرفدن مؤثر بر افاق ایراد اولنهرق
واسلامیتک علویتندن و نشریات واقع نک دین مبین اسلام حقتند بر
کونا تاثیر اجرا ایدهمیوب علویت باهره سی بوکون دکل یالکوز بودین
ایله مبشر اولنلرک ، حتی ادیان سائر دیه سالک اولان علما و حکمای
غربک بیله مظهر تقدیری اولدیغندن بلغارستان و تخصیص فلبه
اهالی اسلامیه سنک مسلم اولان صلابت دینیه و متانت اخلاقیه سی
جهتیه بویله بر هذیانسه می الیه آلوب او قومغه تنزل ایده جک بر
فردک وجودنی تصور ایلدیکندن بجهتله بلغارستانده ساکن آلتی یوز
بیک اهل اسلامک دیاسترینه و قناعت وجدانیه لرینه علنی بر تعرض
و حقارتده بولنان مذکور غزته نک منع انتشاری ضمننده بلغارستان
حکومتی نزدنده هان مشترکاً تشبثات لازمه ده بولنلری اخطار اولنمشدر .
بونک اوزرینه بوبنده اجرایی لازمکن تشبثاتک صورت ایفایی
مذاکره اولنمشدر . بلغار رجال حکومتک اهالی اسلامیه نک دیانتیه
علناً تعرض و حقارتده بولنان (کونش) غزته سی کبی بر هذیانسه مه نک
تعطیل نشریاتی حقتند ، بالعموم اهالی مسلمنه طرفندن واقع اولان
مراجعتی اعاف خصوصنده تردد کوستریمه جکندن امینر .

مخبره دینیه

اطنه دن اداره خانه مزه تلفراف کشیده ایدن

اخوان دینه :

بین العناصر شایق و نفاق موجب اوله جق و ماضیده کی آجیقلی
خاطره لری یاده کت مجک نشر یانندن - محق اولسه بیله - متحاشی
بولنور و وطن عزیزک سلامتی بو نقطه ده کوره رک تعارض ایدن ایکی
مفسدتن اخفنی بالارتکاب اعظمنک چاره سنه باقیوزر .

من طرف الله متمحن اولدیغکز شو مصائبه قارشى مملکتک بو
صرالرده هرشیدن زیاده محتاج بولندیفی سکون و سکوتی تأمیناً صبر
و تحمل کوستریمه کزی حمیت و غیرت اسلامیه کزدن امید وانتظار ایدر
ومفصل و سوزشلی تلفرا نامه کزی درج ایتامک خصوصنده اختیار
ایلدیکمز مؤلم وظیفه نک بزم ایچون دخی نه درجه لرد ، طاقتسوز
بولندیغنی تقدیر ایده جککزی امید ایلرز . مع مافیله تلفرا فنامه کزک
برصورتی داخلیه نظارتنه تقدیم ایدلشدر . ایجابات معدنک تمامی
اجراسنه قایشه جه اهتمام تام کوسترلمکده اولدیغندن مغدوریتیه میدان
ویرلیه جکی امیدنده یز .

سلانیکدن (اسلامیه طوغرو) سرلوحه لی و تکفور طاغندن
لسان حقتنده مقاله لر کوندن ذوانه : - مقالات علیه لری مع التأسف
هر نصلسه ضایع اولدیغندن بر صورتلرینک کوندلرلسی رجا اولنور .

مدیر مسئول : اشرف ادیب

آمدی
مطبعه